Shrnutí hlavních poznatků

Královéhradecký kraj leží v severovýchodní části Čech. Severní hranici kraje tvoří z více než jedné třetiny státní hranice s Polskem. Dalšími sousedy jsou kraje Pardubický, Středočeský a Liberecký. Od svého vzniku v roce 2000 má kraj stabilní sídelní strukturu, nevznikla ani nezanikla žádná obec. Rozlohou zaujímá šest procent rozlohy Česka a pěti procenty se podílí na celkové populaci, věkovým složením obyvatel patří mezi nejstarší kraje. Geografický výškový rozdíl území kraje je hodnotou 1 401 m nejvyšší mezi kraji, neboť jsou zde Krkonoše s nejvyšší horou Česka a úrodné Polabí. Zvláště chráněná území tvoří více než pětinu rozlohy kraje. Hospodářsky má kraj zemědělsko-průmyslový charakter s rozvinutým cestovním ruchem.

Demografický vývoj

- Královéhradecký kraj má dlouhodobě stabilní sídelní strukturu, od roku 1995 je v kraji celkem 448 obcí, z toho k 31. 12. 2025 mělo 48 obcí statut města a 13 obcí statut městyse.
- Hustotou zalidnění 117 osob na 1 km^2 je kraj pod průměrem Česka s hodnotou 133 osob na 1 km^2.
- Ve městech žily téměř dvě třetiny obyvatel kraje a podíl městského obyvatelstva se od vzniku kraje mírně snižoval až na 65,5 %.
- Metropole Hradec Králové byla k 31. 12. 2025 s 93 534 obyvateli v kategorii obcí 50 000–99 999 obyvatel, kde bydlí více než čtvrtina obyvatel měst a 16,9 % obyvatel celého kraje.
- Během uplynulých 25 let se v kraji zvýšil zejména počet obcí s 200–1 999 obyvateli, nejvíce přibylo obcí s 500–999 obyvateli, kterých bylo již 99 oproti 86 v roce 2001. Vlivem suburbanizace ubylo za čtvrt století 32 nejmenších obcí do 200 obyvatel.
- Podle bilance ČSÚ dosáhl k 31. 12. 2025 počet obyvatel 554 668 osob s podílem žen 50,7 %.
- Přirozenou měnou ubylo 2 174 obyvatel, přirozený úbytek překonal i covidový rok 2021 a byl nejvyšší od roku 1990.
- Migrační saldo se po přílivu vlny uprchlíků z Ukrajiny v roce 2022 ustálilo a činilo 919 osob. Nejvyšší migrační přírůstek byl evidován ve správním obvodu ORP Rychnov nad Kněžnou.
- Meziročně se celkový počet obyvatel snížil o 1 255 osob v důsledku nízké porodnosti. Počet obyvatel se zvýšil pouze v Rychnově nad Kněžnou.
- Počet narozených dětí byl nejnižší od roku 1990, jedna polovina dětí se narodila mimo manželství. Průměrný věk matek při narození dítěte dosáhl 30,5 let.
- V roce 2025 zemřelo v kraji 6 tisíc obyvatel, úmrtnost v kraji se vrátila na úroveň před pandemií covid.
- Bylo uzavřeno 2 057 manželství, což bylo nejméně od roku 1990. Ženichům bylo při prvním sňatku v průměru 33,8 let, nevěstám 31,2 let.
- Naděje dožití při narození byla jedna z nejvyšších v Česku, chlapec narozený v roce 2025 by se měl pravděpodobně dožít 78,1 let a dívka 83,4 let. Rozdíl mezi pohlavími se dlouhodobě snižuje.
- Kraj měl nejvyšší podíl seniorů a zároveň nejnižší podíl obyvatel v produktivním věku. Krajský index stáří 155,6 byl nejvyšší v Česku.
- Na území kraje žilo téměř 38 tisíc cizinců, z toho 25,5 tisíc bylo občanů Ukrajiny.

Sociální vývoj

- Do věkové struktury pracovní síly kraje se promítá demografický a ekonomický vývoj. Trendem posledních let je nárůst počtu ekonomicky aktivních osob ve věku nad 60 let, který je způsoben stárnutím populace a zvyšováním věku pro odchod do důchodu.

- V delším časovém horizontu se odráží nárůst vzdělanosti krajské populace. Každoročně se zvyšuje počet obyvatel s vysokoškolským vzděláním a středním vzděláním s maturitou.

- Zaměstnanost v kraji se soustřeďovala především do sektoru služeb, zastoupení sekundárního sektoru však zůstávalo nad průměrem Česka. Podíl zaměstnaných v primárním sektoru patřil mezi vyšší v mezikrajském srovnání.

- Nejpočetnější skupinu zaměstnaných tvořili techničtí a odborní pracovníci a řemeslníci. Kraj vykazoval nadprůměrné zastoupení technických a dělnických profesí.

- Obecná míra nezaměstnanosti v Královéhradeckém kraji dosáhla v roce 2025 hodnoty 3,2 % a byla pátá nejnižší mezi kraji. Nezaměstnanost žen byla i nadále vyšší než u mužů, rozdíl mezi oběma skupinami se však oproti předchozímu roku zmenšil.

- V kraji bylo ke konci roku 2025 evidováno celkem 31 287 pracovněprávních vztahů cizinců v postavení zaměstnanců a 3 706 cizinců mělo platné živnostenské oprávnění.

- Počet uchazečů o zaměstnání v kraji od roku 2020 postupně rostl a ke konci roku 2025 překročil hranici 15 tisíc osob. Na jedno volné pracovní místo připadalo v kraji 4,8 uchazeče o zaměstnání.

- Podíl nezaměstnaných osob v kraji zůstával i v roce 2025 pod průměrem Česka. Po dosažení minima v roce 2019 se v posledních letech postupně zvyšoval a v roce 2025 dosáhl 4,13 % a mezi kraji byl čtvrtý nejnižší. Okres Rychnov nad Kněžnou měl třetí nejnižší nezaměstnanost v Česku.

- Průměrná hrubá měsíční mzda zaměstnanců přepočtených na plně zaměstnané dosáhla v Královéhradeckém kraji v roce 2025 částky 44 862 Kč. V mezikrajském srovnání byla mzda šestá nejvyšší.

- Meziročně se snížil počet dětí v mateřských i základních školách, počet studentů středních škol se v posledních pěti letech zvýšil o jednu čtvrtinu.

- Kraj měl nejvyšší počet lékařů na tisíc obyvatel i nejdelší průměrnou ošetřovací dobu v nemocnicích akutní péče v Česku. Dlouhodobě se snižuje počet ordinací praktických lékařů a stomatologů.

- Téměř dvě pětiny objemu dávek státní sociální podpory byly vyplaceny na příspěvku na bydlení. Průměrná výše dávek státní sociální podpory přepočtená na jednoho obyvatele kraje byla pod republikovým průměrem.

- Dlouhodobý úbytek počtu lůžek v domovech pro seniory byl průběžně kompenzován přírůstkem lůžek v domovech se zvláštním režimem. Také počet lůžek v domovech pro osoby se zdravotním postižením se snižuje ve prospěch nárůstu kapacit chráněného bydlení.

- Příspěvek na péči pobíralo v kraji více než 22 tisíc osob, nejčastěji ve věku 80 a více let, snížil se počet držitelů průkazů OZP.

- Počet příjemců starobního důchodu se meziročně mírně snížil, průměrný důchod 20 986 Kč byl pod průměrem Česka. Průměrný starobní důchod mužů byl o 2 144 Kč vyšší než starobní důchod žen. Předčasný starobní důchod pobírala více než třetina všech starobních důchodců.

- Kraj měl čtvrtý nejvyšší počet galerií, muzeí a památníků, za vstupné bylo veřejnosti zpřístupněno 22 památkových objektů.

- Počet registrovaných trestných činů se meziročně zvýšil, jejich relativní počet byl pod průměrem Česka.

- Meziroční nárůst dopravních nehod byl nejvyšší v Česku. Počet usmrcených osob se snížil, přibylo však těžce zraněných. Zvýšil se i počet nehod zaviněných pod vlivem alkoholu.

- Počet požárů se meziročně zvýšil, 8 osob bylo usmrceno, počet zraněných byl nejvyšší za deset let.

Ekonomický vývoj

- V roce 2024 dosáhl regionální HDP v kraji hodnoty 355,9 mld. Kč v běžných cenách. Na republikovém HDP se podílel 4,4 %. HDP v přepočtu na 1 obyvatele dosáhl hodnoty 640,7 tis. Kč (v běžných cenách) a mezi kraji byl čtvrtý nejvyšší.

- Regionální HPH dosáhla v roce 2024 v kraji hodnoty 324,9 mld. Kč. Meziročně v kraji tempo růstu zpomalilo na 3,6 %. Ve struktuře regionální HPH dochází dlouhodobě k poklesu významu primárního sektoru a posilování sektoru služeb. V kraji je nadále udržováno nadprůměrné zastoupení primárního i sekundárního sektoru, jejichž podíly převyšují průměr Česka. Podíl terciárního sektoru v roce 2024 dosáhl svého dosavadního maxima, přesto zůstal pod republikovým průměrem a mezi kraji patřil k nižším.

- Investiční aktivita vyjádřená ukazatelem tvorby hrubého fixního kapitálu patří dlouhodobě k nejnižším mezi kraji. V roce 2024 dosáhla 80,1 mld. Kč v běžných cenách, meziročně vzrostla o 6,7 %.

- V roce 2024 bylo na výzkum a vývoj vynaloženo 3,3 mld. Kč a meziročně došlo k nárůstu o 8,9 %. Jejich podíl na HDP kraje tvořil 0,9 % oproti 1,8 % v Česku a mezi kraji byl čtvrtý nejnižší.

- Na 150 pracovištích, která se v Královéhradeckém kraji zabývají výzkumem a vývojem, pracovalo v roce 2024 téměř 4 tisíce osob, v přepočtu na plně zaměstnané to bylo 2,2 tis. osob.

- Počítačem bylo v roce 2024 v kraji vybaveno 81,2 % domácností, což bylo pod průměrem Česka. Již 88,9 % domácností bylo v kraji v roce 2024 připojeno k internetu, stejně jako v Česku.

- Internetové bankovnictví využívalo v kraji v roce 2024 již 71,6 % osob starších 16 let.

- Ke konci roku 2025 bylo v registru ekonomických subjektů zaevidováno 129 tisíc subjektů se sídlem v Královéhradeckém kraji, což bylo 4,5 % z celého Česka.

- Na zemědělské produkci Česka se kraj podílí 7 %, na 1 ha připadá pátá nejvyšší produkce mezi kraji. Od roku 2010 převažuje v kraji rostlinná produkce nad živočišnou.

- V roce 2025 se sklidilo 545 tis. tun obilovin, tři čtvrtiny připadly na ozimou pšenici.

- Stavy skotu a prasat se meziročně snížily. Počty kusů drůbeže po výraznějším poklesu nosnic v roce 2024 přibližně o 1 mil. kusů opět dosáhly stavu z předchozích let.

- V roce 2025 se v kraji zalesnilo 774 ha lesů. Ve skladbě dřevin lesních porostů převažují v kraji ze 70 % jehličnaté stromy, lesní plochy jsou nejčastěji porostlé smrkem (54,0 %), borovice tvoří 10,3 %. V letech 2024 a 2025 již nebyla rozhodujícím vlivem nahodilé těžby hmyzí kalamita, ale úmyslná a mimořádná těžba.

- V roce 2025 působilo v kraji pouze 116 velkých průmyslových podniků, nejméně od roku 2000, a počet jejich zaměstnanců klesl na druhou nejnižší hodnotu za celé sledované období.

- Tržby průmyslových podniků po rekordním roce 2023 již druhým rokem klesaly a v roce 2025 dosáhly 190,2 mld. Kč. Největší podíl na tržbách zpracovatelského průmyslu měla výroba elektrických zařízení, významně se podílela také výroba motorových vozidel a kovodělných výrobků.

- Výroba elektřiny v kraji v roce 2025 meziročně vzrostla o 13,3 % na 1 187,5 GWh, což představovalo třetí nejvyšší nárůst mezi kraji. Spotřeba elektřiny se zvýšila o 2,0 %, přičemž růst táhly zejména domácnosti a sektor služeb. Spotřeba zemního plynu meziročně vzrostla o 10,3 %, především díky vyšší spotřebě domácností a velkoodběratelů.

- Objem stavební výroby podniků se sídlem v kraji vzrostl meziročně o 20,1 %, zatímco stavební práce realizované na území kraje dosáhly rekordních 29,1 mld. Kč. Meziroční nárůst stavebních prací o 51,9 % byl nejvyšší v Česku a kraj se na jejich celkovém objemu podílel 6,1 %. Téměř dvě třetiny stavebních prací byly realizovány pro veřejné zadavatele, jejichž podíl patřil mezi nejvyšší v mezikrajském srovnání.

- Počet vydaných stavebních povolení dlouhodobě klesá a v roce 2025 dosáhl 2 998, což byla nejnižší hodnota od roku 2001. Meziročně se jejich počet snížil o 22,2 %, což představovalo nejvýraznější pokles mezi kraji. Průměrná hodnota na jedno stavební povolení činila 7,4 mil. Kč a byla třetí nejvyšší mezi kraji.

- V roce 2025 bylo zahájeno 1 661 bytů, meziročně o téměř třetinu více, přičemž převládala nová výstavba. Počet dokončených bytů činil 1 338 a patřil k nejnižším hodnotám od roku 2001, přesto meziročně mírně vzrostl. Mezi dokončenými byty převažovaly byty v rodinných domech, nejvíce bytů bylo dokončeno v okrese Hradec Králové. V mezikrajském srovnání měl kraj třetí nejnižší počet dokončených bytů.

- Průměrné ceny nemovitostí v kraji v roce 2025 meziročně stouply výrazněji než v předchozím roce, u rodinných domů o desetinu na 53 122 Kč za 1 m^2 a u bytů o 14,6 % na 56 705 Kč za 1 m^2.

- V roce 2025 se v Královéhradeckém kraji ubytovalo více než 1,6 mil. hostů, což bylo nejvíce ve sledované časové řadě od roku 2012. Meziročně vzrostla návštěvnost hromadných ubytovacích zařízení v kraji o téměř 43 tisíc hostů, tj. o 2,8 %. Od roku 2015 počet návštěvníků kraje přesahoval ročně jeden milion s výjimkou covidových let 2020 až 2021. Zahraniční klientela se na celkové návštěvnosti kraje podílela 22,5 %, více než tři čtvrtiny hostů tvořila klientela domácí.

- Návštěvnost u zahraničních hostů se meziročně zvýšila téměř o desetinu, v roce 2025 jich přijelo 357,1 tisíc. Nejvíce zahraničních hostů (podle státního občanství) přijelo ze sousedního Německa (110,5, tisíc), což bylo 30,9 % všech zahraničních návštěvníků hromadných ubytovacích zařízení. Druhou nejpočetnější skupinou byli hosté z Polska (106,4 tisíc) a na zahraniční klientele se podíleli 29,8 %. Více než desetina hostů přijela ze Slovenska (39,9 tisíc).

Životní prostředí

- Z hlediska životního prostředí patří Královéhradecký kraj k méně zatíženým. Půdní fond ztrácí na podílu orné půdy. Orná půda se na celkové rozloze kraje podílela 38,0 % a každoročně se její podíl snižuje na úkor trvalých travních porostů (meziročně o 528 ha více), zahrad (o 167 ha více) a nezemědělské půdy, zejména lesních pozemků (o 81 ha více).

- Zvláště chráněná území tvoří více než pětinu rozlohy kraje. Podle okresů je více než polovina výměry zvláště chráněným územím v okrese Náchod, čtvrtina v okresech Trutnov a Rychnov nad Kněžnou.

- Rozšiřují se plochy ekologického zemědělství. V roce 2025 se v kraji hospodařilo na 25,5 tis. ha ekologicky obhospodařované půdy.

- Vodou z vodovodů bylo v roce 2025 v Královéhradeckém kraji zásobováno již 94,1 % obyvatel. Podíl obyvatel kraje bydlících v domech napojených na veřejnou kanalizaci vzrostl na 82,9 %.

- Ovzduší v Královéhradeckém kraji patří k těm méně znečištěným a je pod úrovní hodnot Česka. Ve sledovaných letech 2019–2024 se měrné emise znečišťujících látek vypouštěných do ovzduší postupně snižovaly, u tuhých látek a oxidu siřičitého zejména vlivem stacionárních zdrojů, u oxidu dusíku a oxidu uhelnatého i vlivem mobilních zdrojů.

- Produkce odpadů celkem zůstává svým objemem kolem 3 tisíc kg na 1 obyvatele. Z toho nebezpečné se snižují. Produkce komunálního odpadu se meziročně nezvýšila a v přepočtu na 1 obyvatele zůstala stejná s 510 kg.

- V roce 2025 dosáhl objem investic na ochranu životního prostředí podle místa investice v Královéhradeckém kraji částky 2 735,6 mil. Kč, což je meziroční nárůst o 7,2 % a jedná se o nejvyšší investovanou částku od vzniku kraje.